

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/152984,Uroczyste-otwarcie-wystawy-IPN-Solidarni-z-Węgrami-Pomoc-gdanczszan-dla-powstanc.html>
20.04.2024, 08:21

Uroczyste otwarcie wystawy IPN „Solidarni z Węgrami. Pomoc gdańszczan dla powstańców węgierskich w 1956 r.” - Gdańsk, 26 października 2021

Ekspozycja została przygotowana w języku polskim i angielskim. Wydarzeniu towarzyszyło odsłonięcie tablicy upamiętniającej pomoc polsko-węgierską w związku z wydarzeniami 1956 roku.

Na Politechnice Gdańskiej 26 października z udziałem przedstawicieli władz państwowych i samorządowych, korpusu dyplomatycznego, władz uczelni wyższych Pomorza, stowarzyszeń i organizacji odbyło się otwarcie dwujęzycznej wystawy IPN Gdańsk „Solidarni z Węgrami. Pomoc gdańszczan dla powstańców węgierskich w 1956 r.” przygotowanej przez Izabelę Brzezińską (OBEN IPN Gdańsk).

W swoim przemówieniu dyrektor IPN Gdańsk prof. Mirosław Golon nawiązał do 65. rocznicy Powstania Węgierskiego oraz podkreślił znaczenie polsko-węgierskiej współpracy na przestrzeni lat.

- Nasza wspólna historia Węgier i Polski ma wielu bohaterów bliskich obu narodom, jak: generałowie Józef Bem (1794-1850) i Henryk Dembiński (1791-1864), premier i przywódca rewolucji węgierskiej Lajos Kossuth (1894-1865) w XIX wieku, czy liczna grupa wybitnych postaci w wieku XX: premier Pál Teleki (1879-1941), minister Józef Antall (1896-1974), bohater trzech narodów János Esterházy (1901-1957) i dziesiątki innych - bardziej lub mniej znanych, wybitnych postaci.

- Warto wspomnieć z imienia i nazwiska blisko związanego z Gdańskiem przez ponad 60 lat Istvána Eleka (1917-1918), w czasie II wojny światowej chorążego armii węgierskiej i

zarazem powstańca warszawskiego. Dziś ten katalog osób zaangażowanych w przyjaźń polsko-węgierską poszerzamy o tysiące gdańszczan i mieszkańców regionu, którzy 65 lat temu nieśli pomoc węgierskiemu powstaniu 1956 roku, deklarowali wsparcie dla tak bliskiego obu narodom dążenia do wolności – zaznaczył prof. Golon.

- Przypomnijmy, że przez ostatnie ponad sto lat historii naszych państw najdłużej trwające zagrożenie dla wolności niósł sowiecki komunizm. Już w czasie wojny polsko-bolszewickiej 1920 roku Węgry ogromnie pomogły Polsce w skutecznej obronie przed tą zbrodniczą ideologią i jej nosicielami z Armii Czerwonej. Od 1944 roku oba nasze państwa na ponad 45 lat znalazły się w sowieckiej strefie wpływów, ze wszystkimi bardzo negatywnymi konsekwencjami i to Polska wraz z Węgrami najmocniej przeciw komunistycznemu złu protestowała, tak w latach 40., jak i po kres komunizmu w latach 80 – podkreślił dyrektor IPN Gdańsk.

- Rok 1956 w kalendarium oporu zajmuje miejsce szczególne – to Węgry stały się wówczas liderem protestu, oporu, buntu przeciwko sowieckiemu bezprawiu, przeciw komunistycznemu złu. Dziś podkreślić chcemy wielki solidarnościowy zryw Węgier sprzed 65 lat. To wtedy, jesienią 1956 roku podczas kolejnego węgierskiego powstania wykuwane były duchowe fundamenty pełnej niepodległości, która przyszła ponad 30 lat później – podsumował.

Głos zabrał również dr Pál Attila Illés, Konsul Generalny Republiki Węgier.

- Powstanie Węgierskie nauczyło nas rzeczy najważniejszej – solidarności. Węgrzy wsparli wydarzenia w Polsce w październiku 1956 roku. Niedługo później doświadczyliśmy solidarności Polaków, którzy zbierali dla nas lekarstwa, odzież, oddawali krew, przyjmowali węgierskie dzieci – podkreślił.

Do treści ekspozycji odniosła się jej autorka.

– Polska była krajem, który najbardziej wsparł w 1956 roku Węgry. Ta oddolna pomoc narodu polskiego, przewyższała wsparcie udzielone przez USA. Szacuje się, że udzieliliśmy pomocy w skali dwóch milionów dolarów. Jednak najbardziej pomogliśmy Węgrom, przekazując im krew – mówiła Izabela Brzezińska.

Wśród przemawiających byli także Dariusz Drelich, Wojewoda Pomorski, prof. Krzysztof Wilde, Rektor Politechniki Gdańskiej, prof. Edmund Wittbrodt, Senator RP w latach 1997-2015, Andrzej Stelmasiewicz, Radny Miasta Gdańska. W trakcie uroczystości odczytany został list od dr. Richarda Horcsika, Posła do Parlamentu Republiki Węgier.

Wystawa została przygotowana przez IPN Gdańsk przy współpracy z Instytutem Liszta. Węgierskim Centrum Kultury w Warszawie. Jest dwujęzyczna: polsko-angielska.

Towarzyszy jej katalog (w j. polskim, angielskim, węgierskim - do pobrania poniżej). Ekspozycję będzie można zwiedzać do 15 listopada.

Po otwarciu wystawy odbyło się uroczyste odsłonięcie tablicy upamiętniającej pomoc okazaną Węgrom przez mieszkańców Gdańska w 1956 roku.

O wydarzeniach z Października '56 i pomocy udzielanej Węgrom dyskutujemy w filmie opublikowanym 25 października na IPNtv.

DYSKUSJA ONLINE

GDAŃSKI PAŹDZIERNIK '56

25 PAŹDZIERNIKA 2021 R.

GODZ. 12.00

W DYSKUSJI UDZIAŁ WEZMĄ:

IZABELA BRZEZIŃSKA (OBEN IPN W GDAŃSKU)

KRZYSZTOF FILIP (OBBH IPN W GDAŃSKU)

PROWADZENIE: DR DANIEL CZERWIŃSKI (OBBH IPN W GDAŃSKU)

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

YouTube | IPNtv

W kontekście omawianych na wystawie wydarzeń, polecamy najnowszy „[Biuletyn IPN](#)” [10/2021 – Węgry '56 z artykułem pracownika IPN Gdańsk Krzysztofa Filipa „Bracia Węgrzy, my jesteśmy z Wami”](#). [Mieszkańcy Wybrzeża Gdańskiego wobec rewolucji węgierskiej 1956 roku.](#)

WĘGRY '56

cena 8 zł (w tym 8% VAT)
NR 10 (191) - październik 2021

DVD z filmem:
Z wyciągniętymi rękami...

BIULETYN IPN

PISMO O NAJNOWSZEJ HISTORII POLSKI

W społeczeństwach polskim i węgierskim od pokoleń obecne jest przekonanie o łączącej nasze narody więzi, która sprawia, że określamy siebie nawzajem mianem braci. Sprawdzian tej przyjaźni nastąpił m.in. w październiku i listopadzie 1956 r. Oba narody

zdały go pozytywnie. Kiedy w Polsce trwały demonstracje służące demokratyzacji kraju rządzonego przez komunistów, naród węgierski poparł dążenia Polaków. W czasie dramatycznej sytuacji na Węgrzech Polacy pospieszyli z pomocą, dostarczając krew, leki i produkty pierwszej potrzeby.

Solidarni z Węgrami

Pomoc gdańszczan dla powstańców węgierskich w 1956 r.

In solidarity with Hungary

Gdańsk residents helping Hungarian insurgents in 1956

Ulica Radoj w maju 1956 r. (Fot. Wilton Jank, zbiory D.F.)
D.F. Streets of Budapest in 1956 (Photo by Wilton Jank, D.F. archive)

Robert Wójcicki

INSTITUT PAMIĘCI NARODOWEJ

hu Instytut Literacki Węgierskie Centrum Kultury Mniejszości

Wystawa została przygotowana przez Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej (BN) w Gdańsku.

Autor tekstu: Beata Kłosa
Oprowadzanie: gdańskie: Robert Wójcicki, Beata Kłosa; Krzyżaków: Filip
Redakcja projektu graficznego: Łukasz Pogoda
Kierownik: Anna Świątko-Jupek
Tłumaczenie: Katarzyna Jępek

Na wystawie zaprezentowano materiały pochodzące ze zbiorów: Forum of the Polish Photographers Agency (Forum), Kurier Lubelski, the Polish Press Agency (PAP), the National Archive of the Library of the Gdańsk University of Technology (GUPAQ) and from the private archive of Człopek Stanisław.

Tworcy wystawy dokładali wszelkich starań, aby ustalić właścicieli autorów wykładanych materiałów. Nie zawsze było to możliwe. W razie wątpliwości prosimy o kontakt z Oddziałowym Biurem Edukacji Narodowej w Gdańsku.

The exhibition was prepared by the Branch Office of National Education of the PN in Gdańsk.

Autor: Beata Kłosa
Graphic design: Robert Wójcicki
Review: Krzysztof Filip
Graphic design/review: Łukasz Pogoda
Project leading: Anna Świątko-Jupek
Translation: Katarzyna Jępek

The exhibition presents materials from the archives of the Forum of the Polish Photographers Agency (Forum), Kurier Lubelski, the Polish Press Agency (PAP), the National Archive of the Library of the Gdańsk University of Technology (GUPAQ) and from the private archive of Człopek Stanisław.

The creators of the exhibition have made every effort to identify all authors of the materials used. It was not always possible. In case of any doubts please contact the Branch Office of National Education in Gdańsk.

Pliki do pobrania

[Katalog wystawy „Solidarni z Węgrami. Pomoc gdańszczan dla powstańców węgierskich w 1956 r.” \(pdf, 25.61 MB\)](#)